

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 22P/51/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6423200974
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Zuzan
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2023:6423200974.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom, v konaní pred sudkyňou JUDr. Janou Zuzan, vo veci starostlivosti o mal. L. Š., G.. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. Ž. G. I., t.č. R. O. P. Q. V. G. K., A. A. M. XX, XXX XX G. K., v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, dieťa rodičov matky: V. Š.E., G.. XX.XX.XXXX, K. M. Ž. G. I. a otca: L. Š.J., G.. XX.XX.XXXX, E..Č.. K. Ž. G. I., Q. V.. B. XXX, Ž. G. I., o návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým, takto

rozhodol:

I. Súd nad maloletým L. Š., G.. XX.XX.XXXX n a r i a ě u j e ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v R. O. V. Q. P. G. K., M. XX, XXX XX G. K..

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého L. Š., G.. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30% zo sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet R. O. V. Q. P. G. K., M. XX, XXX XX G. K..

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého L. Š., G.. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30% zo sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet R. O. V. Q. P. G. K., M. XX, XXX XX G. K..

IV. Súd r u š í neodkladné opatrenie č.k. 22P/51/2023 - 21 zo dňa 05.04.2023.

V. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Dňa 28.3.2023 bol Okresnému súd Žiar nad Hronom doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom (ďalej len „ÚPSVaR“ alebo „úrad“) na nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. L. a určenie vyživovacej povinnosti rodičom vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určené osobitným zákonom.

1.1. ÚPSVaR svoj návrh odôvodnil tým, že v súčasnosti nie je vhodné, aby mal. bol zverený do osobnej starostlivosti matky alebo otca ani do náhradnej osobnej starostlivosti. Nateraz sa javí ako najefektívnejšie pracovať na sanácii rodinného prostredia, predovšetkým vytvárať podmienky na úpravu sociálnych a bytových podmienok matky a otca a výchovných pomerov detí (mal. L. a jeho súrodencov). Z návrhu vyplýva, že maloletý L. je narodený mimo manželského zväzku. Matkou mal. je V. Š., G.. XX.XX.XXXX a otcom mal. je L. Š., G.. XX.XX.XXXX. matka má ďalšie deti : mal. Z. Q. M.. V. Q., ktorých otcom je M. L., G.. X.XX.XXXX. Ďalší súrodenci mal. L. sú: mal. M. Š., G.. X.X.XXXX, M.. A. Š., G..

X.XX.XXXX, ktorá bola osvojená. Matka žije v osade na C., nepracuje. Je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie. Príjem nemá žiadny. Býva so svojím partnerom, obaja požívajú omamné a psychotropné látky - toluén. Pravidelne udržiava kontakt s mal. deťmi cez „messenger“. Osobne ich navštíviť nebola. Vyživovaciu povinnosť si plní sporadicky. Otec nepracuje, nie je evidovaný na úrade. Udržiava kontakt s mal. L. a mal. M.. Slovné deklaruje záujem o deti avšak vzhľadom k dlhodobému odlúčeniu je potrebné, aby sa pracovalo na obnovení citovej väzby medzi deťmi a otcom.

1.2. ÚPSVaR k návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti pripojil stanovisko R. O. V. Q. P. G. K. J. V. XX.X.XXXX, z ktorej vyplýva, že mal. L. spolu so súrodencami - mal. Z. Q. V. Q. boli do zariadenia prijatí dňa 2.2.2023 na základe uzn. Tunajšieho súdu č.k. 22P/12/2023-8. Zo správy vyplýva, že adaptácia maloletého na prostredie centra prebehla v norme. Do kolektívu zapadol hneď po príchode bez problémov. Zatiaľ nenavštevuje materskú školu z dôvodu nedostatku voľného miesta. Zdravotný stav maloletého je dobrý. Otec maloletého prejavoval o neho záujem telefonicky pravidelne. Prejavuje záujem taktiež o návštevy, a tiež aby mu maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti. Maloletý L. so súrodencami sa spoločne s rodičmi navzájom stretli na prípadovej konferencii, ktorá sa uskutočnila dňa 22.2.2023 centre. Matka obnovila kontakt s deťmi po prípadovej konferencii, deti však vzala k príbuzným, kde bolo nevhodné prostredie nakoľko príbuzní fetujú toluén a matka umožnila mal. V. Q. fajčiť cigarety. Matka bola na nevhodné správanie upozornená. Otec navštívil mal. L. v CDR dňa 10.3.2023, vzal maloletého na hodinu do mesta a následne sa s ním hral s hračkami v centre.

1.3. ÚPSVaR k návrhu pripojil aj záznam z posúdenia fyzického, psychického a soc. vývinu mal. detí zo dňa 13.3.2023, z ktorého vyplýva, že u mal. prebieha fyzický vývin primerane veku, mal. prekonáva bežné detské choroby. Čo sa týka psychického vývinu, mal. sa nachádza v období prvého detstva, čiže predškolského veku. Zatiaľ nebol zaškolený, čo je v tomto období pre dieťa dôležité. Osobnosť extrovertne orientovaná, detská, pozitívne ladená. Seba obraz primeraný, vystupovanie prirodzené. Emočné prežívanie neboli zaznamenané výrazné výkyvy. Celkovo je veľmi snaživý. Sociálny a emocionálny vývin napreduje primerane.

2. Vo veci bolo nariadené neodkladné opatrenie č. konania 20 2P/51/2023 - 21 zo dňa 5. apríla 2023, ktorým súd ponechal maloletého L. Z. A.E. R. O. P. Q. V. G. K..

3. Súd lustráciou zistil, že Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením č. k.: 25P/74/2022-35 zo dňa 25.08.2022, právoplatným dňa 14.10.2022 v spojení s opravným uznesením č. k.: 25P/74/2022-45 zo dňa 26.10.2022 nariadil výchovné opatrenie, ktorým dočasne odňal mal. Z. Š., G.. XX.XX.XXXX, M.. V. Q. Š., G.. XX.XX.XXXX Q. M.. L. Š., G.. XX.XX.XXXX z osobnej starostlivosti rodičov a nariadil im pobyt v R. O. V. Q. P. Z., R. X, XXX XX Z., za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletých a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí najdlhšie na dobu 6 mesiacov, počnúc od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Uznesením č.k. 22P/12/2023-8 zo dňa 31.1.2023 súd rozhodol o zmene zariadenia, mal. L. bol premiestnený do R. O. P. Q. V. G. K., kde boli aj ostatní súrodenci.

4. Súd z návrhu a pripojených spisov zistil, že maloletý L. je narodený mimo manželstva rodičov. Matka má okrem mal. ešte ďalšie deti, a to: Z. Q. M.. V. Q., a mal. M., všetci t.č. umiestnená v CDR G. K.. a mal. A., ktorá bola Okresným súdom Rimavská Sobota sp.zn. 7P/194/2021 zverená do predosvojiteľskej starostlivosti. Otec mal. L. je biologickým otcom aj mal. M.A. (otcom mal. Z. Q. M.. V. Q. B. M. L.).

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov a pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 22P/10/2023 (rozsudok č.k. 22P/10/2023-25 zo dňa 14.4.2023, ktorým súd zamietol návrh otca na zverenie mal. do jeho osobnej starostlivosti). Súd po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav ako vyplýva z bodov 1. - 4. tohto odôvodnenia.

6. Na zistený skutkový stav súd aplikoval najmä tieto právne predpisy.

6.1. Podľa ust. § 54 ods. 1 a 2 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

(2) Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

6.2. Podľa ust. § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

6.3. Podľa ust. § 62 ods. 1 až 3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

(2) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

(3) Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

7. Ústavná starostlivosť je treťou formou náhradnej starostlivosti. Jej obsah je však trochu iný než obsah náhradnej osobnej starostlivosti i obsah pestúnskej starostlivosti. Ústavná starostlivosť má voči týmto zvyšným dvom formám náhradnej starostlivosti subsidiárny charakter. Preto zákon výslovne uvádza, že aj náhradná osobná starostlivosť, aj pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou a tiež, že súd musí pred nariadením ústavnej starostlivosti vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do niektorej z týchto dvoch foriem náhradnej starostlivosti.

8. Po vykonanom dokazovaní súd považoval podaný návrh za dôvodný. Mal. L. sa nachádza v ústavnom zariadení už na základe predchádzajúceho rozhodnutia Okresného súdu Žiar nad Hronom 25P/74/2022-35 zo dňa 25.8.2022, ktorými mu bolo uložené výchovné opatrenie. Rodičia nemajú upravené svoje sociálne, bytové pomery, matka dokonca užíva omamné látky a teda im v starostlivosti o dieťa bráni závažné prekážky. Výchova dieťaťa by bola v starostlivosti rodičov vážne ohrozená. Deti majú s rodičmi sporadický osobný kontakt, nemajú k nim obnovený citový vzťah. Medzi príbuznými sa nenašla žiadna fyzická osoba, ktorá by nad maloletým prevzala starostlivosť. Súd preto nad mal. L. nariadil ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v R. O. P. Q. V. G.Á. K., kde je maloletý umiestnený aj v súčasnosti. Maloletý má v centre zabezpečenú riadnu starostlivosť, pravidelný režim a profesionálny prístup. Rodičia sú však naďalej zodpovední za výchovu mal. dieťaťa. Výchova je v celom zákone o rodine chápaná v širšom zmysle ako starostlivosť o osobu dieťaťa, keďže pri nej dochádza aj k podstatným rozhodnutiam. Zahŕňa starostlivosť o výchovu, zdravie a o rozvoj individuálnych telesných a duševných schopností dieťaťa. Rodičia majú zásadne právo stretávať sa so svojim dieťaťom a prostredníctvom práva styku realizovať svoje výchovné pôsobenie. Je povinnosťou ústavného zariadenia vytvárať podmienky na stretávanie sa dieťaťa s jeho rodičmi. Súd apeluje na rodičov, aby si upravili svoje pomery a svojim správaním boli deťom pozitívnym príkladom. Zároveň, aby využívali možnosť osobného kontaktu v čo najširšej možnej miere, aby sa medzi deťmi a rodičmi obnovili citové väzby. Nariadenú ústavnú starostlivosť totiž súd bezodkladnej zruší, ak pominuli dôvody pre jej ďalšie trvanie. Rodinné prostredie je totiž jednoznačne najvhodnejším prostredím pre riadnu výchovu detí, pretože rodina ako model formuje charakter a hodnotový rebríček dieťaťa, jeho citový základ, vzťah k iným ľuďom a k plneniu povinností.

9. Súd určil rodičom aj povinnosť prispievať na výživu mal. L., pričom vzhľadom na ich majetkové a zárobkové pomery bolo výživné určené v minimálnej výške podľa cit. ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine, a to 30% zo sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet centra, kde je maloletý umiestnený.

10. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žiar nad Hronom v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto odvolanie podal.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie dôkazy alebo tvrdenia, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z.z. - Exekučný poriadok.